

ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA MINTAQALAR IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISH

Mavlonov Shaxzod Shaxobiddin o'g'li

Shahrisabz davlat pedagogika instituti o'qituvchisi

Jurayeva Feruza Baxtiyor qizi

Shahrisabz davlat pedagogika instituti o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqola bozor iqtisodiyoti sharoitida mintaqalarda axborot-kommunikatsion texnologiyalaridan foydalanishning iqtisodiy mexanizimi, raqamli iqtisodiyot sharoitida axborot-kommunikatsion texnologiyalaridan foydalanishning iqtisodiy ko'rsatkichlari shuningdek axborot-kommunikatsion texnologiyalaridan foydalanishning statistik tahlili hamda nazariy asoslari haqida fikrlar bayon etilgan.

Kalit so'zlar: Zamonaviy texnologiya mintaqa iqtisodiyoti, raqamli iqtisodiyot, axborot-kommunikatsiya iqtisodiy baholash, samarali foydalanish, kompaniya, aqlli tizimlar, innovatsiyalar, biznes, iqtisodiy zarar IT.

РАЗВИТИЕ РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ С ПОМОЩЬЮ СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

Мавланов Шахзод

Преподаватель Шахрисабзского государственного педагогического
института

Джураева Феруза

Преподаватель Шахрисабзского государственного педагогического
института

Аннотация: В статье описан экономический механизм использования информационно-коммуникационных технологий в регионах в условиях

рыночной экономики, экономические показатели использования информационно-коммуникационных технологий в условиях цифровой экономики, а также статистический анализ и теоретические основы использования информационных и коммуникационных технологий.

Ключевые слова: Современные технологии, региональная экономика, цифровая экономика, экономическая оценка информации и коммуникаций, эффективное использование, компания, интеллектуальные системы, инновации, бизнес, экономический ущерб ИТ.

DEVELOPMENT OF REGIONAL ECONOMY WITH THE HELP OF MODERN TECHNOLOGIES

Mavlonov Shakhzod

Teacher of Shahrizabz State Pedagogical Institute

Jurayeva Feruza

Teacher of Shahrizabz State Pedagogical Institute

Abstract: This article describes the economic mechanism of the use of information and communication technologies in the regions in the conditions of the market economy, the economic indicators of the use of information and communication technologies in the digital economy, as well as the statistical analysis and theoretical foundations of the use of information and communication technologies.

Key words: Modern technology, regional economy, digital economy, information and communication economic assessment, effective use, company, intelligent systems, innovations, business, economic damage IT.

Kirish

Zamonaviy texnologiyalar hayotimizning turli jabhalariga keng kirib bormoqda. Ular nafaqat kundalik faoliyatimizni osonlashtirish, balki mintaqalar iqtisodiyotini

rivojlantirishda ham muhim rol o'ynaydi. Mintaqaviy iqtisodiyot rivojlanishi uchun zamonaviy texnologiyalarni qabul qilish va ulardan foydalanish zarurati ortib bormoqda.

“Hududlarni iqtisodiy rivojlantirish va urbanizatsiya jarayonlarini jadallashtirish, jumladan tumanlar va shaharlarning drayver yo‘nalishlarini amalga oshirish uchun master-rejalarni ishlab chiqish amaliyotini keng joriy qilish, bo‘sh yer uchastkalarida yuqori daromad keltiradigan faoliyat turlarini tashkil qilish, shuningdek, infratuzilma loyihalarining master-rejalarga muvofiq amalga oshirilishini tashkil qilish”¹

Ushbu maqolada zamonaviy texnologiyalarning mintaqaviy iqtisodiyotga ta'siri, ularning afzalliklari va rivojlantirish imkoniyatlari haqida so'z yuritamiz.

Texnologiyalar va ularning ta'siri

1. Axborot Texnologiyalari: Axborot texnologiyalari mintaqalarda axborotni tez va samarali yetkazish imkonini beradi. Internet va mobil aloqa orqali mahalliy bizneslar o'z mahsulotlarini global bozorda reklama qilish va sotish imkoniyatiga ega bo'lmoqda. Bu esa yangi ish o'rinlari yaratadi va iqtisodiy o'sishni ta'minlaydi.
2. Qishloq xo'jaligida innovatsiyalar: Zamonaviy texnologiyalar qishloq xo'jaligida mahsuldorlikni oshirishga yordam beradi. Misol uchun, aqlli qishloq xo'jaligi texnologiyalari, dronlar va IoT (Internet of Things) orqali er osti resurslaridan samarali foydalanish qishloq xo'jalik mahsulotlarini ko'paytiradi. Bu mintaqa aholisining daromadini oshirish va oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashga xizmat qiladi.
3. Transport va logistika: Zamonaviy transport tizimlari va logistika yechimlari mintaqalararo savdoni kuchaytiradi. Innovatsion transport vositalari va raqamli platformalar orqali yuklarni tez va xavfsiz tashish imkoniyatlari yaratilmoqda, bu esa iqtisodiy samaradorlikni oshiradi.

---

¹ O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 08.07.2024 yildagi PQ-245-son

Axborot va aloqa sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar to'g'risida ma'lumotlar

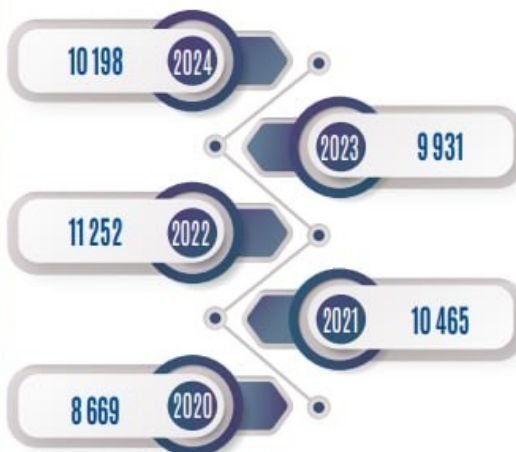
13

2024- yil 1- avgust holatiga ko'ra, birlikda

Hududlar kesimida

Toshkent sh.	4 848
Samarqand v.	684
Farg'ona v.	618
Toshkent v.	589
Qoraqalpog'iston R.	497
Andijon v.	429
Namangan v.	391
Xorazm v.	387
Qashqadaryo v.	374
Surxondaryo v.	348
Buxoro v.	328
Navoiy v.	298
Jizzax v.	230
Sirdaryo v.	177

Yillar kesimida soni

Kino-videofilmlar, televidion dasturlar, fonogrammalar va musiqali yozuvlarni ishlab chiqish	494	1 704	Noshirlik faoliyat
Dasturlar yaratish bo'yicha faoliyat va teleko'rsatuv va radioeshittirish	111	2 186	Aloqa
Kompyuter dasturlashtirish, maslahat berish va boshqa yordamchi xizmatlar	4 184	1 519	Axborot xizmati ko'rsatish sohasidagi faoliyat

2024- yil 1- avgust holatiga ko'ra noshirlik faoliyati, kino-videofilmlar, televidion dasturlar, fonogrammalar va musiqali yozuvlarni ishlab chiqish yo'nalishlarida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar soni axborot va aloqa sohasining 21,6 foizini tashkil etdi.

Dasturlar yaratish bo'yicha faoliyat va teleko'rsatuv va radioeshittirishlar hamda aloqa yo'nalishlaridagi korxonalar soni axborot va aloqa sohasining 22,5 foizini tashkil etdi.

Zamonaviy texnologiyalar yordamida mintaqalar iqtisodiyotini rivojlantirishning asosiy afzalliklarini quyidagi yo'nalishlarda ko'rishimiz mumkin:

- ❖ Iqtisodiy o'sish: Texnologiyalarning joriy etilishi mintaqalar iqtisodiyotini diversifikatsiyalash va yangi sohalarni rivojlantirish imkonini beradi. Bu, o'z navbatida, iqtisodiy o'sishga olib keladi.
- ❖ Ijtimoiy rivojlanish: Zamonaviy texnologiyalar orqali ta'lim va malaka oshirish dasturlari amalga oshirilishi natijasida ishchi kuchining malakasi oshadi. Bu ijtimoiy barqarorlikni ta'minlaydi va qashshoqlikni kamaytiradi.
- ❖ Atrof-muhitni muhofaza qilish: Innovatsion texnologiyalar yordamida energiya samaradorligini oshirish va qayta tiklanadigan energiya manbalaridan foydalanish mumkin. Bu esa ekologik muammolarni hal qilishga yordam beradi.

Mintaqaviy iqtisodiyot rivojlanishida zamonaviy texnologiyalarning to'liq imkoniyatlaridan foydalanish uchun bir qator strategiyalar ishlab chiqilishi zarur:

1. Investitsiyalarni jalb qilish: Davlat va xususiy sektor hamkorligi orqali innovatsion loyihalarga investitsiyalar jalb etish kerak. Bu yangi texnologiyalarni joriy etishda yordam beradi.
2. Ta'lim va trening dasturlari: Innovatsion texnologiyalarni qabul qilish uchun malakali kadrlar tayyorlash muhimdir. Ta'lim tizimini zamonaviylashtirish va kadrlarni malaka oshirish dasturlarini joriy etish zarur.
3. Raqobatbardosh muhit yaratish: Mintaqalarda raqobatbardosh muhitni yaratish, innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash va tadbirkorlikni rag'batlantirish kerak. Bu bizneslar o'rtasida sog'lom raqobatni ta'minlaydi va iqtisodiy o'sishni rag'batlantiradi.

Xulosa

Zamonaviy texnologiyalar mintaqalar iqtisodiyotini rivojlantirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Ularning to'g'ri qo'llanilishi iqtisodiy o'sishni, ijtimoiy barqarorlikni va atrof-muhitni muhofaza qilishni ta'minlaydi. Mintaqalar iqtisodiyotini rivojlantirish uchun innovatsion yechimlarga sarmoya kiritish, zamonaviy texnologiyalar yordamida mintaqalar iqtisodiyotini rivojlantirish ta'lim va malaka oshirish dasturlarini yo'lga qo'yish, shuningdek, raqobatbardosh muhit yaratish zarur. Bu yondashuvlar kelajakda mintaqalarimizning barqaror rivojlanishiga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI

Asosiy adabiyotlar

1. Rahimova M.R, Ishmuxamedov A.E. Mintaqaviy iqtisodiyot. Darslik. TDIU, 2010. 335 bet

2. Yakubov I.O., Islomov A.A., Sunnatov M.N. Mintaqaviy iqtisodiyot: Darslik. - T.:2019.-228 b.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Respublikasi Qonun hujjatlari to'plami, 2022 yil yanvar.

2. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, katiy tartib-intizom va shahsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatning kundalik qoidasi bo'lishi kerak. - T.: O'zbekiston,

3. Mirziyoyev Sh.M. Qonun barqarorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. — Toshkent: “O‘zbekiston”, 2017.

4. Mirziyoyev Sh .M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - Toshkent: “O‘zbekiston”, 2017.

5. “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha strategiyasi to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevral, PF-

4947-sonli Farmoni.

6. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 22 yanvar “2017-2021 yillardagi O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta barqaror yo‘nalishi bo‘yicha “Faol tadbirkorlik, innovatsion goyalar va texnologiyalarni qullab-quvvatlash yili”da amalga oshirishga oid davlat Dasturi to‘g‘risida”gi PF-5308- sonli Farmoni.